

Aktörün son filmi

Gazetelerde her gün yolsuzluk haberleri okumaya ne kadar da alıştık. Ancak, Türkiye değişiyor. Artık hiçbir şey yapanın yanına kalmıyor, ya da en azından kalmaması için çaba gösteriliyor. Dünyada yolsuzluk olaylarının ve yolsuzlukla mücadelenin en çok gündemde olduğu yer herhalde Uzakdoğu. Bölge ülkelerinde 1997-98 dönemindeki mali krize kadar yolsuzluk görmezden gelindi. Yolsuzluk iyice kronikleşti ve hatta kurumsallaştı. Zaten ekonomik büyüme arttıkça ve halkın refah seviyesi yükseldikçe kimin nereyi hortumladığı da pek kimsenin umrunda olmuyordu. Bugün ise tüm Doğu Asya ülkeleri yolsuzlukla mücadele için önlemler alıyor ve zaman zaman da çok ağır cezalara başvuruyor. Birçok ülkede yolsuzluğa karıştığı tespit edilen bürokratlar, idama bile gönderiliyorlar. Son olayların en önemli yolsuzluk olayı ise Filipinler'de patlak verdi. Hem de bu sefer suçlanan ve görevden alınması istenen kişi Devlet Başkanı Joseph Estrada ya da halk arasındaki adıyla "Erap". Estrada, iki yıl önce göreve gelmişti. Eskiden Filipinler'in en meşhur aktörlerinden biri olan Estrada, renkli kişiliği ile halkın sevgisini kazanmıştı. Kendi adına kurduğu web sayfası (www.erap.com) ve sürekli halkın içinde olması popülaritesini artırdı. Ancak geçtiğimiz ay başında işler değişiverdi. Bir eyalet valisi, Estrada'nın bazı yasadışı kumarhanelere göz yumarak, karşılığında 15 milyon dolar

aldığını ve tütün vergileri üzerinden belirli bir oranı da kendi hesabına geçirttiğini iddia etti. Önümüzdeki perşembe günü yargılamaya başlayacak

MELBOURNE'dan

ALTAY ATLI

atli@deakin.edu.au

olan Estrada, suçlu bulunursa görevinden azledilen ilk Filipinler Devlet Başkanı olacak.

Filipinler halkı Estrada ile ilgili suçlamalar konusunda ikiye ayrılmış durumda. 1986 yılında diktatör Ferdinand Marcos'u, "Halkın Gücü" olarak anılan bir ayaklanma ile yerinden eden Filipinliler, bu sefer bu kadar kararlı değiller. Halkın bir kısmı Estrada'ya güveniyor ve suçsuzluğuna inanıyor. Diğer bir kısmı ise Estrada karşıtı gösteriler ile sokağa dökülüyor. Geçtiğimiz gün başkent Manila ile beraber 43 değişik şehirde organize olan göstericiler, yol kapama eylemleri yaptılar ve kendilerini izleyenlere yiyecek ikram ettiler. Borsa çalışanları, siyah kolluk takarak görevlerini yapıyorlar.

Olayın daha çok ekonomik boyutunun altı çiziliyor. Filipinler ekonomisi zaten sallantıda. Para birimi pezo, zor günler geçiriyor ve önümüzdeki 12 ay içinde de Amerikan Doları'na karşı yüzde 16 oranında düşmesi bekleniyor. Ekonomik büyüme oranı bu sene için yüzde 3.5, önümüzdeki sene içinse yüzde 2.8 olarak bekleniyor. Yabancı yatırım, ülkeyi terk ediyor. 1997'de 1.2 milyar dolar olan doğrudan yatırım tutarı, 1999'da 700 milyon dolara kadar indi ve inmeye de devam ediyor. Bu yolsuzluk olayının daha ciddi sonuçlar doğurmasından endişe eden çevreler, Estrada'dan hemen istifa etmesini ve bu olayın kapanmasını istiyorlar. Yargılamanın sonucu ne olursa olsun, Filipinler'in bu olaydan zararlı çıkacağı kesin. Ülkenin tek kazancı belki de yolsuzlukla mücadele ve demokrasi konusunda kararlılığını ispat etmiş olması. Bu açıdan bakarsak, Estrada davasından çıkartmamız gereken dersler bile olabilir. Kimse ülke çıkarlarının üzerinde olamaz, kimse "dokunulmaz" değildir. En üst düzey devlet yöneticileri bile...